

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Conciliu[m] Toletanu[m] xi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Capitula concilij Toletani undecimi. Fo. CXXX.

pleta restitutōe damni obseruet sicut decreta est series testamēti, liberti vero q̄ ex familijs ecclesię facti sunt & seu res & vniuersa q̄ in m̄cipijs alijsq; corporibus, vel illis, vel suis hominib; collata eē dinoscunt, cūta in discretōe venerabilis fr̄is n̄ri fructuosi ep̄i disponēda relinquimus, vt quia hęc euidēs ordo pat̄e in irritū deuocat, illius tēperamentum hęc ad miserationē adducat, q̄liter nec regulā paternā modus excedat & miserationem seueritas extinguat, vt secundū merita seruientiū & libertatis p̄mia & rez, vel subtrahat donaria, vel cōcedat. Editū sub die Calendas Decēbris anno feliciter septimo regni gloriosissimi d̄ni nostri Reccesvnti regis, Eugenius indigus Toletanę sedis metropolitanus ep̄s hoc iudicij nostri decretū subscripsi. Similiter & alij ep̄i subscripserunt numero decem.

Incipiunt capitula concilij Toletani undecimi.

¶ Ne tumultu concilij agitur.	1.	¶ p̄ pecuniā ordinatus fuisse detegit.	9
¶ Non debere metropolitanū à confinitimorum instructione cessare.	2	¶ Vt omnes pontifices rectoresq; ecclesię tpe q̄ ordinādi sunt sub cautōe p̄mittant q̄d iustissime viuere debeāt.	10
¶ Vt in vna prouincia diuersitas officiorum non teneatur.	3	¶ De elucidatōe antiqui canonis q̄ p̄cipit, vt si quis acceptā à sacerdote Eucharistiā nō sumperit velut sacrilegus p̄pellat.	11
¶ De discordia sacerdotum.	4	¶ Ne in confinio mortis p̄nitēs à recōciliatione diuina suspēdat, & vt oblatio eius p̄nitētis qui nec tñ reconciliatus de hac vita exierit ab ecclesia receptetur.	12
¶ De cōpescēdis excessibus sacerdotū.	5	¶ De sacerdotibus q̄ vexati cadere vident.	13
¶ Nō debere sacerdotes q̄libet in ecclesia familijs truncatōes mēbroz facere, nec aliquid q̄d morte plectēdū ē iudicare.	6	¶ Vt qui d̄no canūt atq; sacrificāt post se sp̄ habeant aditoria constituta.	14
¶ Quę debeat discretio ecclesiarum esse rectoribus, ne per inconditam disciplinam subeant homicidij notam.	7	¶ De iſtitutōe certi t̄pis q̄ cōciliū agat.	15
¶ Ne quicq; premij pro diuinis sacramentis accipiatur.	8	¶ De relatione gratiarum pro consummatione concilij	16
¶ Quid custodiri debeat si p̄ p̄miū quis ep̄s fiat, vt q̄ snia feriat qui ad honorē acceptū			

Incipit conciliū Toletanū undecimum habitum

Era DCC. XIII. Anno. XIII. Vuamebani regis VI. Idus Nouēbris

N nomine sanctę trinitatis collectis in vnū Carthaginēsiū prouincię sacerdotibus in Toletana vrbe in beatę matris d̄ni Marię virginis sede, anno quarto excellentissimi ac religiosi Vuamebani principis sub die septimo Idus Nouēbris res votiua gaudij, & dies nimij optatę gratulatōis occurrit, in q̄ nobis datū est conspiciere pariter & deslere q̄ lachrymaz de p̄teritis d̄no debeamus, eramus em̄ huc vsq; pro labētis seculi colluione instabiles, quia anno faeries tēporz subtracta luce cōcilioz nō tam vitia auferebat q̄ matre omniū erroz ignorantia oculos mētibus ingerebat. Hactenus em̄ florentē d̄ni vineā deuaſtauerunt apri frendētes, sp̄sām Ch̄fi

quā sui p̄ciosissimi sanguinis effusione cōciliauit cōspurcare & polluere conata ē hærētiorum subdola machinatio, & inconsultilē d̄ni vestē diuidere, vnitatē fidei scindere, charitatis tollere fomētā, cū suo proprio p̄tinaciter sensui volēs inherere sacre scripturę puritatem suę prauitatis intelligētia prophanat. Præterea sacrosanctam ecclesiā dei vulnerāt etiam custodes eius qui cū deberēt ob dignitatis excellētiā cæteros p̄ suę virtutis imitationē puocare ad charitatis & vnitatis obseruantia, tanq̄ sal infatuatū potius scādali q̄ edificatōis dāt materiā. Hinc cernētibus quō Babilonicę cōfusiōis olla succēsa, nūc tēpora auerteret concilioz, nunc sacerdotes d̄ni de resolutis moribus irretiret, purpuratę em̄ meretricis seq̄bantur incitamēta, quia ecclesiastici conuētus nō aderat disciplina, nec erat qui errātū corrigeret partes, cū sermo diuinus haberet exofus. Et quia nō erat adunandoz pontificū vlla p̄ceptio, crescebat immanis vita deteriorz, cū tandē nos diuina clemētia opis manuum suaz p̄ditōi condolēs, praua idirectā reducēs, suū sanctū Sabaoth nouis propagini bus ac plantis nouellis secundare volēs, negligētiz surrogans diligētia, pro ignorantia disciplinā imittens, pro secordia solertiā, pro schismate vnitatē inducēs, pro zizania vere patris vinculū largiēs, pro caducis cęlestū desideria infundēs, p̄ turpibus honesta sectari stimulas, à terrenis & isimis ad sublimia erigēs, nos ī hac lachrymaz valle poti; moriētesq; viuētes, ī hoc vasto p̄culo; mari vagātes sine remige, sine clauo huc illucq; tēpestatū fluctib; p̄ abrupta

Concilium Toletanū vnderimum.

abrupta collisos, in continua maloy acie configētes, vbi nos circūstant mille discrimina, vbi
versutissimus infidiat hostis mille nocēdi artibus instructus ex alto cœli domicilio respiciens
asperitati nr̄e se occursum p̄buit & saluti, p̄parās nr̄is seculis religiosi principis mentē deuorā
pariter & instructā. Cuius puidā sollicitudinis voto, & lux Concilioꝝ renouata respēdit, &
alterna charitas se mutuo in corrigēdis v̄l instruēdis moribus excitauit, dū & aggregādi nobis
hortatu principis gloriosi facultas data ē, & opportuna corrigēdis p̄parata ē disciplina, vt qui
decurfus lōge añ t̄pibus post decē & octo, s. labētū annoꝝ excursus in vnū meruimus aggre
gari cōuentū, mereri possimus spiritali gr̄a sanitatē, nec em̄ numerus iste alienus est à salute, sic
q̄ppe mulier illa in Euāgelio ter senis annoꝝ excursibus curua quæ figurā totius humani ḡnis
gestabat sub sacro huius numeri salutis pristinæ sanitate donat, nos ergo p̄ annos curuo nr̄i or
dinis p̄stētē statu, in eo q̄d nulla nos Cōcilioꝝ definitio iūgeret, nullus etiā cōuētus Eccl̄asti
ci ordinis adunaret, tādē diuīe volūtatis īperio, & religiosi p̄cipis iussu euocati in Toletanā
vr̄bē cōuenimus, q̄ cū in Eccl̄ia beatæ Mariæ virginis debitis in sedibus locaremur, iter cetera
q̄ subterius discreto capituloꝝ ordine sunt digesta, nō aliūde primū cepimus h̄fe sermonē, nisi
de fidei puritate, vt q̄a initiādis ad bt̄am vitā hoībus, h̄c prima sp̄ est via salutis, puia q̄q; nr̄is
fieret p̄ceptis, v̄n sacre instructōis arcana sc̄tōꝝ Nicēni, s. Cōstātinopolitani, Ephesini, atq; Cal
cedonēsis Cōcilioꝝ monimēta amplectētes, p̄ quæ radicitus h̄reticoy falsa cōciliabula de
struant, & fidei Catholicæ norma declaret, hoc cōi alternoꝝ iudicio definiuimus, vt h̄c ip̄am
fidei nr̄e regulā verbis simplicibus niteremur alternatim nobis singulariterq; referre, ita vt q̄c
q̄d p̄ tridū de hm̄oi quæ st̄idibus vniciq; nr̄m lectōis vitæ memoria occurreret, om̄i sobrie
tatis cōpēdio simplici notaret st̄ilo, relatio t̄n̄ ipsius sacri pura & euidēs, & à capite primū inci
peret, & sic ad mēbra reliqua pueniret nullas obscuritatis in se lineas h̄ns, nullas etiā iusitate lo
cutōis regulas cōtinēs, sed puritas sola eēt clara sermonū, quæ posset euidētā exprimere, suaq;
excitātōe magis ad intelligēdū verboy redderet simplex collatio, quā relata condēs lectōis
instructio, q̄a & reuera tātā rei mysteriū, ita sacerdotes dei cōuenit nosse, vt nō sup̄ficie verbo
rū efferant incogniti, sed sanē sensu intelligētā reperiant instructi, vt in disserēdo p̄cipite huius
sanctæ trinitatis arcana plus euidētā q̄ eloquētā eos efficiat saporatos. Sic em̄ & diuini mune
ris dono attracti sunt, vt iusta definitōis alternæ p̄missio mōstraret ī ope, v̄n q̄d primo die p̄si
dētis metropolitani lingua, p̄fudit, die tertia om̄ nr̄m vox sigillatim collatiue repetijt. Iste ergo
tenor fidei nr̄e q̄ & à capite copiose p̄fluxit, & à mēbris probatus gloriose emicuit.

B Confitemur & credimus sanctam atq; ineffabilem trinitatē, patrē, & filium, & sp̄m sanctum,
vnum deum naturaliter esse, vnus substantiæ, vnus nature, vnus quoq; maiestatis atq; virtu
tis. Et patrē quidē non genitum, non creatum, sed ingenitum p̄fitemur. Ipse em̄ à nullo ori
ginē ducit, ex quo & filius natiuitatē, & sp̄s sanctus processionē accepit. Fons ergo & origo
totius diuinitatis ipse est. Ipse quoq; pater essentia q̄dem ineffabilis substantiæ suæ filium in
effabiliter genuit, nec tamē aliud quā quod ipse est, genuit, deus deum, lux lucē. Ab ipso ergo
est ois paternitas in cœlo, & in terra, filium quoq; de substantia patris sine initio ante secula
natum, nec tamē factum eē fatemur, q̄a nec pater sine filio, nec filius sine patre aliquādo exti
tit. Et t̄n̄ non vt filius de patre, ita pater de filio, q̄a non p̄r à filio, sed filius à p̄re generationē
accepit, filius ergo deus de p̄re, p̄r autē deus, sed non de filio, ille autē filius p̄ris, & deus de p̄re,
æqualis tamen poīa filius deo p̄ri, q̄a nec nasci cœpit aliquando, nec desijt. Hic etiam vnus cū
p̄re substantiæ credit, propter quod & homouision p̄ri d̄r, hoc est, eiusdem cum p̄re substantiæ
om̄os em̄ gr̄æ vnum, vsia vero substantia d̄r, quod vtrunq; coniunctum sonat vna substan
tia, nec em̄ de nihilo, neq; de alia aliqua substantia, sed de p̄ris vtero, id est, de substantia eius idē
filius genitus vel natus esse credēdus, est sempiternus, & si filius. Quod si p̄r semp fuit, semp ha
buit filium cuius p̄r esset, & ob hoc filium de p̄re natum sine initio confitemur. Nec em̄ eundē
filium dei pro eo quod de p̄re sit genitus defectæ naturæ portiunculam nominamus, sed p̄fe
ctum patrē, p̄fectum filium sine imminutōe, sine defectōe genuisse asserimus, q̄a solius diuini
tatis est in æqualem filium non habere: hinc etiam filius dei, natura est filius, nō optione, quē
deus p̄r nec voluntate, nec necessitate genuisse credēdus est, q̄a nec vlla in deo necessitas cadit
nec voluntas sapiām pr̄uenit. Sp̄m quoq; sanctum q̄ est tertia in trinitate p̄sona vnum atq;
æqualem cum deo p̄re & filio credimus esse deum, vnus substantiæ, vnus quoq; eē naturæ. nō
tamē genitum vel creatum, sed ab vtrisq; procedentē, amboꝝ eē sp̄s, hic etiam sp̄s sanctus
nec ingenitus, nec genitus credit, ne aut si ingenitum dicimus, duos p̄res dicamus, aut si geni
tum duos filios p̄dicare monstremur, q̄ tamē nec p̄ris t̄n̄, nec filij t̄n̄, sed simul p̄ris, & filij spi
ritus d̄r. Nec em̄ de p̄re procedit in filium, vel de filio procedit ad sanctificandam creaturam
sed simul ab vtrisq; processisse monstret, q̄a charitas siue sanctitas amboꝝ esse agnoscit. Hic
ergo sp̄s sanctus missus ab vtrisq; sicut filius credit, sed minor p̄re & filio nō habet, sicut fili
us p̄pter

us propter assumptā carnē minorē se patre & spū sancto esse testat. Hæc est sanctæ trinitatis relata narratio quæ non triplex, sed trinitas, & dici & credi debet, nec recte dici potest, vt in vno deo sit trinitas, sed vnus deus trinitas. In relatiuis vero personarū noibus, pater ad filiū, filius ad patrē, spūs sanctus ad vtroq; refert, quæ cū relatiue tres personæ dicant, vna tñ naturalis substantia credit, nec sicut tres psonas, ita tres substantias p̄dicamus, sed vnā substantiā, tres aut psonas, quod em̄ pater est, nō ad se, sed ad filiū, & quod filius est, nō ad se, sed ad patrē. Similiter & spūs sanctus, nō ad se, sed ad patrem & filiū relatiue refert, in eo q̄ spūs patris & filij p̄dicatur. Itē, cū dicimus, deus non ad aliquid dicitur, sicut pater ad filiū, vel filius ad patrē, vel spūs sanctus ad patrē & filiū, sed ad se specialiter deus dicitur. Nā si de singulis psonis interrogemur, deū necesse est fateamur. Deus ergo pater, deus filius, deus spūs sanctus singulariter dicitur, nec tñ tres dii, sed vnus est deus. Itē, & pater oīpotēs, & filius omnipotēs, & spūs sc̄tus oīpotens singulariter dicitur, nec tñ tres oīpotentes, sed vnus omnipotens, sicut & vnū lumē vnūq; principū p̄dicat. Singulariter ergo vnaquæq; psona, vnus deus cōfitemur & credit, vna illis & indiuisa atq; æqualis deitas maiestatis siue potestatis, nec minoratur in singulis, nec augetur in tribus, quia nec minus aliquid habet, cū vnaquæq; persona deus singulariter dicitur, nec amplius cum totæ tres psonæ enuntiant. Hęc ergo sc̄ta trinitas, q̄ vnus & verus est deus, nec recedit à numero, nec capit nūero. In relatione em̄ psonarū nūerus cernit, in diuinitatis vero substantia qd enumeratū sit, nō cōprehēditur, ergo hoc solū num̄ ex̄ insinuat, quod ad inuicē sunt, & in hoc nūero carēt, quod in se sunt. Nā ita sanctę huic trinitati vnū naturale cōuenit nomē, vt tribus psonis nō possit eē plurale, ob hoc ergo credimus istud ī sacris literis dictū Magnus dñs noster, & magna virtus eius, & sapiētīę eius nō est nūerus. Nec q̄ tres has personas esse diximus vnū deū, eundē esse patrē quē filiū, vel eū esse filiū qui est pater, aut eū qui est spūs sanctus, vel patrē & filiū dicere poterimus. Nō em̄ ipse est pater, nec spūs sanctus, ipse q̄ est, vel pater, vel filius, cū tamen ipsum sit pater quod filius, ipsum filius qd pater, ipsum pater & filius qd est & spūs sanctus, id est natura vnus deus. Cū em̄ dicimus nō ipsum patrē quē filiū ad psonarū distinctionē refertur, cū aut dicimus ipsum esse patrē quod filiū, & ipsum filiū qd patrē, ipsum spiritū sanctum quod patrem & filiū, ad naturam qua deus est vel substantiam pertinere monstrat, quia substantia vnum sunt, personas em̄ distinguimus, non deitate separamus. Trinitatē igitur in personarū distinctione agnoscimus, potestātē propter naturā vel substantiam profitemur. Tria ergo ista vnū sunt natura, scilicet nō persona, nec tamē iste personæ tres personæ æstimandę sunt separabiles, cū nulla ante aliam, nulla post aliā, nulla sine alia vel extitisse, vel quippiā operata eē aliqñ credit. Inseparabiles em̄ inueniuntur, & in eo quod sunt, & in eo quod faciunt, quia inter generantē patrē & generatum filium, vel procedentē spiritū sanctū, nullū fuisse credimus tēporis interuallum, quod aut genitor genitū aliquando præcederet, aut genitus genitori deesset, aut procedēs spūs patre vel filio posterior appareret ob hoc ergo inseparabilis & incōfusa hęc trinitas à nobis & creditur & p̄dicatur. Tres igit psonę istę dicunt, iuxta quod maiores definiunt, vt agnoscant. Nā si attendamus illud quod scriptura sc̄ta dicit, de sapientia splēdor est lucis æternę, sicut splendorē luci videmus inseparabiliter inherere sic cōfitemur filiū à patre separari nō posse. Tres ergo illas vnus atq; inseparabilis naturę psonas, sicut nō cōfundimus, ita separabiles nullatenus p̄dicamus, quādoquidem hoc nobis dignata est ipsa trinitas euidenter ostēdere, vt etiā in oībus qbus voluit sigillatim psonas agnosci vnā sine altera nō permittat ītelligi, nec em̄ pater absq; filio cognoscitur, nec si ne patre filius inuenitur. Relatio quippe ipsa vocabuli personalis personas separari vetat. Quę etiā nō simul nominat, simul insinuat. Nemo audire potest vnū quodq; istorū nominū, in quo non intelligere cogatur & alterū. Cum ergo hæc tria sint vnum, & in vnum tria, est tamē vni cuiq; personę manens sua proprietas. Pater em̄ æternitatem habet sine natiuitate, filius æternitatem cū natiuitate, Spūs vero sanctus processionē sine natiuitate. De his tribus personis so lam filij personam pro liberatione humani generis hominem verum sine peccato de sanctā & immaculata Maria virgine credimus assumpsisse, de qua nouo ordie, nouaq; natiuitate est genitus, qua inuisibilis natiuitate visibilis monstraretur in carne, noua aut natiuitate est genitus q̄ intacta virginitas & virilē coitum nesciuit & fecundata per spiritū sanctū carnis materiā ministravit. Quī partus virginis nec ratione colligitur, nec exemplo erit em̄ singulare. Nec tamen spūs sanctus pater esse credendus est filij pro eo quod Maria eodē spū sancto obumbrate cōcepit, ne duos patres filij videamur asserere, quod vtiq; nephas est dici. In quo mirabili cōceptu ædificās sibi sapiētia domū, verbū caro factū ē, & habitauit in nobis, nec tñ verbū ipm ita in carnē cōuersum atq; mutatū est, vt desisteret deus esse qui homo esse voluisset, vt nō tantū ibi sit verbū dei, sed & hominis omnia, atq; hoc tantū, & deus dicatur propter deum, & homo propter hominē. In quo dei filio duas credimus esse naturas, vnā diuinitatis, alterā humanitatis

Concilium Toletanū vnderimū.

nitatis, quas ita in se vna Christi persona vniuit, vt nec diuinitas ab hu manitate, nec humanitas à diuinitate possit aliquādo seiungi, vnde perfectus deus, pfectus & homo in vnitae personae. Nec tñ quia duas in filio diximus esse naturas, duas profite mur in eo esse personas, ne trinitati (quod absit) accidere videatur quaternitas. Deus em̄ verbū non accepit personā hominis, sed naturā, & in æternū persona diuinitatis temporalē accepit substantiam carnis. Itē vnus substantiæ credimus esse deū patrē & filiū & spiritū sanctū, non tñ dicimus, vt huius trinitatis vnitatē Maria virgo genuerit, sed tantūmodo filiū qui solus naturā nostrā in vnitae personae suae assumpsit, Incarnationē quoq; huius filij dei tota trinitas operata esse credēda est, q̄a inseparabilia sunt opera trinitatis, solus tñ filius formā serui accepit in singularitate personae, nō in vnitae diuinæ naturæ, in id quod propriū est filij, nō quod cōmunē trinitati, quæ forma illi ad vnitatē personae coaptata est, vt filius dei & filius hominis vnus sit Christus. Item idē Chr̄s in his duabus naturis tribus extat substantijs, verbi quā ad solius dei essentiā referēdū est, corporis & animæ, q̄d ad vtrūq; hoīem pertinet. Habet ergo in se geminā substantiā diuinitatis suae, & humanitatis n̄æ, hic tñ per hoc quod de deo patrē sine initio prodijt natus tantū Nā neq; factus, neq; p̄destinatus accipit, per hoc tñ quod de Maria virgine factus est & natus & factus & p̄destinatus esse recedendus est. Ambæ tñ illæ gñationes mirabiles, q̄a & de patrē ante secula sine matre est genitus, & in fine seculorū de matre sine patrē est generatus, q̄ tamen secundū q̄ homo creatus, Mariæ matris est filius. Itē, per hoc quod deus est, æqualis est patri, p hoc q̄ homo, minor est patrē. Item, & maior & minor se ipso credēdus est, in forma em̄ dei etiā ipse filius se ipso maior est propter humanitatē assumptā, q̄a diuinitas maior est. In forma autē serui se ipso minor est idē humanitate, q̄ minor diuinitate accipit. Nā sicut per assumptionē carnē non tantū patrē, sed se ipso minor accipit, ita secundū diuinitatē qua est æqualis patri, & ipse & pater maior est hoīe, quē sola filij persona assumpsit. ¶ Itē, in eo quod quæritur vtrū possit filius sic æqualis, & minor esse spū sancto sicut nunc æqualis est, nūc minor p̄re creditur esse. Respondemus, secundū formā dei æqualis est & patri & spū sancto, secundum formā serui minor est & à patrē, & à spū sancto, quia nec spūs sanctus nec deus pater, sed sola filij persona suscepit carnē, per quā minor esse creditur illis personis duabus. Itē, hic filius à deo patrē & spū sancto separabiliter discretus creditur esse p̄sona, ab hoīe autē assumpto natura. Itē, cum homine vnus extat persona, cum patrē vero & spū sancto, natura diuinitatis suae, filius tamen non solū à patrē, sed & à spū sancto missus esse credendus est in eo q̄ per prophetam dicitur. Et nunc dominus misit me & spūs sanctus. Ab ipso quoq; missus accipitur, pro eo q̄ inseparabilis, non solum voluntas, sed operatio totius trinitatis agnoscitur. Hinc em̄ qui ante secula vnigenitus est vocatus, tēporaliter primogenitus propter assumptionē carnē, in qua suscepit hoīs formā, iuxta euangelicā veritatē sine peccato mortuus credit q̄ solus pro nobis passionē ipsam (tñ salua diuinitate sua) pro delictis nostris sustinuit, mortiq; adiudicatus, & cruci verā carnis mortē accepit. Tertio quoq; die virtute propria suscitatus à sepulchro surrexit, Hoc ergo exēplo capitis n̄ri confitemur vera fide resurrectionē carnis omnīū mortuorū, nec in aere vel qualibet alia carne, vt quidā delirantes surrecturos nos credūt, sed in ista qua viuimus, consistimus & mouemur, peracto huius sancte resurrectionis exēplo, dū dñs noster atq; saluator paternā ascendendo sedē repetijt, de qua nunq̄ per diuinitatē discessit. Illic ad dexterā patris sedēs, expectat in fine seculorū iudex omnīū viuorū & mortuorū. Inde cū sanctis oībus veniet ad ferendū iudiciū, reddere vniciq; mercedis propriæ debitū, prout quisq; gesserit in corpore positus, siue bonū, siue malū, Ecclesiā sane catholicā pretio sui sanguinis cōparatā cū eo credimus in perpetuū regnaturā, intra cuius gremiū cōstitutū vnū baptismū credimus, & cōfitemur remissionē omnīū peccatorū, sub qua fide & resurrectionē mortuorū veraciter credimus, & futuri seculi gaudia expectamus. Hoc tantū orandū est nobis & petendū, vt cū peracto finitoq; iudicio tradiderit filius regnū deo & patri participes efficiat nos regni sui, vt per hanc fidem qua illi inhæsimus, cū illo sine fine regnemus. Hoc est confessionis nostræ fides exposita, per quā omnīū hæreticorū dogma perimitur, per quā oīm fidelīū corda mundantur, per quā & ad deū gloriose accedit, cuius sacrosancto sapore sub triduo ieiunio cōtinua relationū collatione rorantes ad ea quæ subnexa sunt sequenti die decernēda transibimus.

¶ Capitulum primum.

B ¶ In loco bñdictionis cōfidentes dñi sacerdotes, nullis debēt, aut indiscretis vocibus perfringere, aut quibuslibet tumultibus perturbari, nullis etiā vanis fabulis vel risibus agi, & q̄d deterrius est) obstinatis disceptationibus tumultuosas voces effundere. Si qs em̄ (vt ap̄lus ait) putat se religiosam esse, nō refrenans linguā suā, sed seducens cor suū, huius vana est religio. Cultū em̄ suū iustitia perdit, quando silentiū perit, & iudiciū obstrepentiū turba confundit, dicente propheta. Erit cultus iustitiæ silentiū. Debet ergo quicquid ante consultationes cōfidentium agitur.

agitur, aut causantium parte proponitur sic mitissima verborum relatione proferri, vt nec cō-
rentiosis vocibus sensus audientium turbent, nec iudicum vigorem de tumultu eneruet. Qui-
cunq; ergo in cōuentu concilij hæc quæ præmissa sunt violanda crediderit, & contra hæc in-
terdicta, aut tumultu, aut contumelijs, vel risibus concilium conturbauerit, iuxta diuinæ le-
gis edictum, quo præcipitur, eijce derisorem, & exhibet cum eo iurgium, cum omni dedecore
de confessione abstractus à communi cœtu secedat, & trium dierum excommunicatiōis sen-
tentiam perferat.

II. ¶ Quantū quis præ celsi culminis obtineat locū, tantū necesse est, præcedat certe gratia **A**
meritorū, vt in eo q̄ præfidel singulis, singulariter ornetur eminentia sanctitatis, habens & in
ore gladiū veritatis, & in opere efficientiā luminis, & iuxta Paulū potens sit exhortari in do-
ctrina sana & cōtradicentē reuincere. Nos proximū nostrī ordinis gradū, vel suscepti regimi-
nis modū magnopere cogitare debemus, vt qui officij prædicationis suscepimus, nullis curis
à diuina lectione priuemur. Nā quorundā mentes pontificū, ita corporis otio à lectionis gra-
tia secludunt, vt quid doctrinæ gregibus subditis exhibeat nō inueniat præco mutus. Insi-
stēdū ergo semper erit maioribus, vt quos sub regiminis cura tuent fame verbi dei perire non si-
nunt. Sicut metropolitanis in cōsinitimos cæterosq; ecclesiasticis ordinibus deditos, sic cōfi-
nitimis in cōmissos sibi religiosos ex nitens vigilandū est, qualiter nescientia taliū diuinæ le-
gis eruditionibus imbuet. Ita indefinēti solitudine platus quisq; subditos quæres, aut p̄fectū
eoz; lætabūdus agnoscat, aut nescientiā sine arrogantiā instruat. Placuit ergo de talibus iuxta
instituta Toletani cōcilij hoc specialiter definire, vt aut sponte sumant intentionē necessariā
perdiscendi, aut à maioribus ad lectionis exercitiā cogantur inuiti.

III. ¶ De his qui contra apostoli volūtate circūferuntur omni vento doctrinæ, placuit hoc **B**
sancto cōcilio, vt metropolitanæ sedis autoritate coacti vniuscuiusq; prouinciæ ciues recto-
resq; ecclesiæ vnū eundēq; in p̄fallendo teneant modū quē in metropolitana sede cogno-
uerint institutū, nec aliqua diuersitate cuiuscūq; ordinis v̄ officij à metropolitana se patiatur
sede disungi. Si em̄ iustū est, vt inde vnusq; sumat regulas magisterij vnde honoris confe-
rationē accipit, vt iuxta maioz; decreta sedes q̄ vniciq; sacerdotalis mater est dignitatis sit
ecclesiasticæ magistra rationis. Abbatibus sane indultis officijs q̄ iuxta voluntatē sui episcopi
regulariter illis implēda sunt cetera officia publica, id est vesperā, matutinū, siue missam ali-
ter q̄ in principali ecclesia celebrare nō liceat. Quisq; autē hoz; decretoz; violator extiterit, sex
mensibus cōmunionē priuet, ac apud metropolitanū sub p̄cēnitentiæ cēsura permaneat, cor-
rigēdus, qualiter apud illū & præteritæ transgressionis culpā lachrymis diluat, & necessariam
officioz; doctrinā studiose addiscat. Sub ista ergo regula nō solū metropolitanus totius prou-
incię pontifices vel sacerdotes astringat, sed etiā cæteri episcopi subiectos sibi ecclesiæ re-
ctores obtēperare institutionibus cogant.

III. ¶ Sicut omnis q̄ diligit fratrem suū, ex deo, ita omnis q̄ odit proximū, ex diabolo est, di- **C**
lectione em̄ sola discernit quis ex quo genitus approbet, dicente Iohanne. In hoc manifestati
sunt filij dei, & filij diaboli, ois qui nō facit iustitiā, nō est ex deo, & q̄ non diligit fratrem suum.
Quoniā hæc est annūtiatio quā ab initio audistis, vt diligamus alterutrum, & post paululū. Om-
nis q̄ odit proximū suū, homicida est, & scitis quā omnis homicida nō habet vitā æternā in se
manentē, ecce homicida esse probabiliter declaratur, q̄ à fraterna societate diuiditur. Nā & si
manus non moueat ad occidendū, pro eo tamen q̄ immitis est ad occidendū, iam à deo ho-
micida tenetur. Viuit ille, & iste iam interfectus esse conuincit. Cū ergo his præceptis beatus
apostolus Paulus cū sana prædicatione concordet, dicēs. Non occidat sol sup iracundiam ve-
strā, & nolite locū dare diabolo, relatę sunt nobis quorūdam sacerdotū personę in tantā ob-
stinationis efferbuisse discordiā, vt non solū illos ab ira occasus solis nō reuocet, sed nec anno-
sa quidē transactio tempoz; ad bonū charitatis reclinet, quippe in quoz; cordibus sol iustitię
Chrīsus occubuit, vt ad lumen charitatis redire vix possint. Hoz; ergo & similiū discordantiū
fratru oblationes iuxta antiqui canonis definitionē nullo modo recipiendas esse censuimus, p̄-
sonis tamē discordantiū id speciali definitione præcipimus, vt anteq̄ eos reconciliatio vera in-
nectat, nullus eoz; accedere ad altare dñi audeat vel gratiam cōmunis sanctę percipiat, sed gem-
inato tempore per p̄cēnitentiā cōpēsabūt, quod discordię seruierūt. Quod si vnus alio cōtem-
nente ad satisfactionē charitatis cucurrerit ex eo tempore vt pacificus intra ecclesiā reputetur,
ex quo ad concordiam festinasse conuincit, sententia tamen superiori seruata, vt tēpus quod
in ira expēdit geminatū in p̄cēnitentię satisfactione persoluat.

V. ¶ Nullis vita p̄sulis pertubari debet excessibus, q̄ valde indignū est, vt q̄ throni dei vo **D**
cant, leui motione turbent, & q̄ debent esse iter iustitię, ipsi efficiant seminariū litis atq; rapi-
ng. Quomodo ergo hmōi (iuxta apostolū) irprehensibiles erūt, q̄ non solū reprehensibilia

Concilium Toletanū vnderimū.

faciant, sed mortifera potius & execranda cōmittunt: Relati em̄ nobis sunt quidā ex sacerdotibus, quod omni grauitate sacerdotalis ordinis p̄missa audientiū iudiciū furore pueniāt & excessu inhonestæ motionis iudicia audire refugiunt, pro qbus eos oportuerat æquitatis iudicia sustinere. Dū em̄ de honoris sui culmine blandiunt patientiā habere refugiūt, & q̄ inconcusse debuerāt veritatis conseruare statū, subito religionis mutant propositū, & p̄cipiti furore iudiciū antecedunt. Sicq̄ in quo decuerat eos iudiciū sustinere conuentū peruatione agunt vnde de p̄sumptionibus cōfundant. Qui tñ aut damno pariter & excōicatione plectendi sunt aut omittis cōpositionibus rez̄ sola satisfactiōe p̄nitentiæ curabunt. Illi em̄ qui rei propriæ facultate suffulti sunt, aut q̄ rem suā iam antea in nomine ecclesiæ p̄sentes transfudisse noscuntur, si aut p̄ se, aut per subditos, seu p̄ quoslibet aliena diripiunt, vel p̄sumptionis, seu cædis q̄ p̄piā agunt, tam in rebus fiscalibus, q̄ etiā in quorūlibet dominio constitutis, & peruasa vel p̄sumpta de rebus, iuxta legē excellentissimi principis sarciant, & pro excessu p̄servatione contrario, quod inhoneste ante iudiciū perpetrauerunt, duas hebdomadas excōicatione plectēdi sunt, & qui nihil proprietatis habere vident, magna discretionis arte medendi sunt, quo nec ausus illicitos ecclesiæ facultatibus redimant, nec ipsi penitus extorres à p̄na p̄sistāt. Nec em̄ iustū est vt pro prauis actibus sacerdotū ecclesiæ, qbus p̄minēt, sustineāt damnū, & pro excessibus talibus satisfactio ab ecclesiā exigatur, cū ecclesiā cultores suos nō ad litē, sed honestatē informet. De talibus ergo placuit definire, q̄ nullis habitis rebus propriis, aut in quocūq̄ peruasores extiterint, aut quibuslibet personis cædes, vel quodcūq̄ p̄sumptionis intulerint, nulla eos incuruatione status sui seruituti hominū debere addici, sed iuxta quod p̄sumptuosus quisq̄ ille extiterit, ita & p̄nitentiæ legibus subiacebit, id est si in decem solidos, summā p̄sumptor esse conuincit, viginti dies p̄nitentiæ satisfactiōe purget, ita vt siue minoris, siue maioris summe excessum peregerit, similiter geminata hoc semper satisfactiōe p̄nitentiæ recōpenset. Seruos autē ecclesiæ qui hm̄i excessus operati noscunt, ad leges seculares ordinē p̄sequētes decernimus, si quis ep̄os magnati cuiusq̄ vxorē, filiā, neptem, seu quolibet illū gradu adhibito pertingentē quacūq̄ fraude vel subtilitate adulterina pollutione fœdaauerit, & honoris proprii gradū amittat, & sub exilij relegatione perpetuā excōmunicatiōis sententiā perferat, q̄ tamē circa finē vitæ cōiōnis remedio adiuuandus est. Hanc sane & illi sn̄iam merebunt, qui aut volentes homicidiū fecerint, aut primatibus palatij generosisq̄ p̄sonis seu nobilioribus qbuscūq̄ mulieribus, aut puellis aliqd̄ per necē, aut p̄ quacūq̄ irrogatā iniuriā visifuerint intulisse. Vnde eos iuxta legū seculariū instituta, aut talionem recipere, aut traditionē de his fieri vel proscriptionem oporteat.

D VI. ¶ His à quibus dñi sacramēta tractanda sunt iudiciū sanguinis agitare non licet, & ideo magnopere talibus excessibus prohibendū est, ne indiscretę p̄sumptionis motibus agitati, aut quod morte plectendū est, sn̄ia propria iudicare p̄sumant, aut trūcationes quibuslibet p̄sonis, aut p̄ se inferant, aut inferēdas p̄cipiant. Quod si quisq̄ horū immemor p̄ceptorū, aut ecclesiæ suæ familijs, aut in quibuslibet p̄sonis tale aliqd̄ fecerit, & concessi ordinis honore priuet & loco, sub perpetuo dānationis teneat religatus erga stulo. Cui tñ cōiō exeunti ex hac vita non neganda est propter dñi misericordiam, q̄ non vult peccatoris mortem, sed vt cōuertatur & viuat.

E VII. ¶ Cū iuxta antiquæ institutionis edictū plus erga corrigendos agere debeat beneuolentiā q̄ seueritas, plus cohortatio q̄ commotio, plus charitas q̄ potestas. Relatū est nobis q̄ quidam ex fratribus plus liuore odiq̄ correctionis studio subditos insequentes, dum se simulant spirituales eis adhibere correctionem indiscretam subito afferunt mortem, cum inauditos à se p̄iiciunt, & illicitis eos iudicijs sub p̄nitentiā puniunt. Non ergo de cætero peruersis uoluntatibus sit liberum simulare se quod fingant, sed quorūscūq̄ quilibet ex subditis corrigendus est, aut publica debet à sacerdote disciplina curari, aut si aliter rectoribus placet duos vel trium fratrum spiritualium testimonio peculiariter adhibito & modus criminis agnoscat, & modus p̄nitentiæ irrogetur, ita tamen vt si exilio vel retrusione dignū cū esse cognouerit, aut quid aliud peculiare decreuerit modus p̄nitentiæ quam corā tribus fratribus sacerdos transgressorū indixerit, speciali debeat eius q̄ sn̄iam protulit manus propriæ subscriptione notari. Sicq̄ fiet vt nec transgressores sine testimonio excidia vitæ suæ incurrant, nec rectores accusatos se de quorūlibet in tentationibus erubescant.

F VIII. ¶ Quicq̄ inuisibilis gratiæ collatione tribuitur, nunq̄ quæstu vel quibuslibet p̄mijs venundari penitus debet, dicente dño, Quod gratis accepistis, gratis date, & ideo quicūq̄ de inceptu in ecclesiastico ordine cōstitutus, aut pro baptizandis cōsignandisq̄ fidelibus, aut collatione chrismatis vel promotiōibus graduū, pretiā quælibet vel p̄mia, nisi uolūtate oblata p̄ hm̄i

hōi ambitione suscepit. Equidē si sciente loci eſo, tale quicq̄ à ſubditis perpetrāt, idē eſs duobus menſibus excōicationi ſubiaceat, pro eo q̄ ſcientiā mala contextit, & correptionē neceſſariā nō adhibuit. Sin aut ſuoꝝ quiſpiā eodē neſciente de ſupradictis quodcūq; capitulis accipiendū eſſe ſibi crediderit, ſi p̄b̄ eſt triū menſiū excōicatione plectat, ſi diaconus q̄tuor, ſub diaconus vero vel clericus hiſ cupiditatibus ſeruens & competenti p̄cena & debita excōmunicacione plectendus eſt.

IX. ¶ Multa ſuper hoc capitulo patrū ſententiā manauerunt, ſcilicet ne impreſtabilē ſancti ſp̄s gratiam donis vel muneribus quis exiſtmet comparandā, ſed quod nō ſine graui dolore dicendū eſt, quanto hęc frequenti decretōꝝ eſt p̄ceptiōe prohibita, tanto à nobis fraudibus cognofcitur iterata, dū hi qui tali pretio mercari nituntur gratiam ordinationis ſue tempora p̄ueniunt munere, aut poſt acceptū honorem promiſſis ſuis conferunt apparatibus turpis lucri mercedem. Et ideo vt horū & ſimilium argumentōꝝ deinceps amputet occaſio, hęc ſancta ſynodus definiuit, vt cū quiſq; pontificale culmen ante dñi altare percepturus acceſſerit, exactiōe aſtringat quod pro conferenda ſibi i consecratione honoris nulli p̄ſona cuiuſlibet p̄mij collationem vel aliquando dediſſet, vel aliquando in futuro dare procureret. Sicq; aut mundus ab hoc contagio p̄lationis consecrationē accipiat, aut publicato hoc ſcelere manifeſte denudet corā eccleſia, & ad honorē quem mercari voluit non accedat. Illos autē quos deinceps poſt p̄lationē per p̄miū ordinatos fuiſſe patuit, ſub definitis p̄cēnitentię legibus, vt hęc reſimoniachos ab eccleſia ſeparandos eſſe cenſemus, id eſt, vt duorū annoꝝ ſpatio exilio relegati, & digna ſatiſſactione, vel excōicationis ſententiā coerciti honoris gradū, quē p̄mijs emerant, lachrymis cōquirere & reparare intēdant. Vnde ſi digna ſatiſſactiō eos p̄cēnitentię tēpore inuenerit, nō tantū cōmuniōi, ſed & loco & totius ordinis officijs, à quibus ſeparati fuerant, reſtaurandi ſunt.

X. ¶ Quāq; omnes qui ſacris mancipant ordinibus canonicis regulis teneant aſtricti, expeditibile tamē eſt, vt promiſſionis ſuę vota ſub cautione ſpondeant, qd ad promotionis gradus eccleſiaſtica probat diſciplina. Solet em̄ plus timeri quod ſingulariter pollicet, q̄ quod generaliter ſponſiōe cōcludit. Et ideo placuit huic ſancto cōcilio, vt vnusquiſq; q̄ ad eccleſiaſticos gradus eſt acceſſurus, nō ante honoris consecrationē accipiat, q̄ placita ſibi annotatione promittat, vt fidē catholicā ſyncera cordis deuotione cuſtodians, iuſte & pie viuere debeat, vt in nullis operibus ſuis canonicis regulis contradicat, atq; vt debitū per omnia honorē atq; obſequij reuerentiā p̄minenti ſibi vnusq; dependat, iuxta illud beati papæ Leonis edictum. Qui ſe ſcit aliquibus eſſe p̄poſitū, nō moleſte ferat aliquē ſibi eſſe p̄latū, ſed obediētiā quā exigit, etiā ipſe depēdat. P̄cēnati iuxta eccleſiaſticę cōſuetudinis morē & placitis taliū inferēda, & ab hiſ q̄ tranſgreſſores fuerint, perſoluenda eſt.

XI. ¶ Cum nihil in diuino canone debeat eſſe confuſum, nihil dubium, nihil etiā indiſcretum in collatione noſtri cœtus relectus eſt canon Toletani concilij primi, in quo p̄ceptum eſt, vt ſi quis acceptam à ſacerdote eucharistiā non ſumpſerit, velut ſacrilegus propellatur, nec adiecta eſt diſcretio voluntatū, cum & fidelis fideliter accipiat quod naturaliter illum neceſſitas deglutire non ſinat. Solet em̄ humanę naturę infirmitas in ipſo mortis exitu p̄æſtata tanto ſiccitatis pondere deprimi, vt nullis cibōꝝ illationibus reſici, ſed vix tantundē illati delectetur poculi gratia ſuſtēdari. Quod etiā in multorū exitu vidimus qui optatum ſuis votis ſue communionis expetentes viaticum collatam ſibi à ſacerdote eucharistiā reiecerunt, non quod infidelitate hoc agerent, ſed quod propter dñici calicis hauſum traditam ſibi non poſſent eucharistiā deglutire. Non ergo huiusmodi à corpore eccleſiæ ſeparandi ſunt, q̄ talia non infidelitate, ſed neceſſitate fecerunt. P̄ſertim hi de quibus nihil fidei ſiniſtrę ſentitur. Placuit ergo definire quod nec fideli officiat, nec infideli inultū exiſtat. Quicūq; ergo fidelis inuitabili qualibet infirmitate coactus eucharistiā perceptam reiecerit in nulla eccleſiaſticę damnationis, dānatōi ſubiaceat. Siſt nec illos cuiusq; p̄nitōis cenſura redarguet, q̄ talia aut tempore infantię faciunt, aut in qualibet mentis alienatione poſiti, q̄ quod fecerint ignorare videntur. Iam vero quocunq; aut de fidelium vel infidelium numero corpus dñi abſq; inuitabili (vt dictum eſt) infirmitate proiecerit, ſi fidelis eſt, perpetua cōmunionē priuetur, ſi infidelis eſt, & verberibus ſubdatur & p̄petuo exilio relegatur. Quod ſi horum quilibet huiusmodi exceſſus digna p̄cēnitentię ſatiſſactiōe deſleuerit, poſt quinquennium licebit illum communioni priſtinę reformari.

XII. ¶ Qui p̄cēnitentiā in mortis agit periculo, nō diutine à recōciliatōis grā differēdus eſt, ſed ſi p̄cincto mortis vrgeat periculo p̄cēnitentiā per manus impoſitionē accepta, ſtatim ei reconciliatio adhibēda eſt, ne prius ab humanis rebus eger abſcedat, q̄ donū reconciliatōis accipiat, ſicq; ſuperſtitibus quodāmodo doloris videat eſſe p̄petui, ſi p̄ciſum ab eccleſię membris

Concilium Toletanum duodecimum.

bris eū qui utiq; recōciliationē nō meruerit raptū à p̄senti vita mortis natura subduxerit. Vnde (iuxta papæ Leonis edictū) his q; in tēpore necessitatis & in periculi vrgētis instantia p̄fidiū poenitentiæ ex more recōciliationis implorant, nec satisfactio interdicēda est, nec reconciliatio denegāda, q; in misericordia dei, nec mēsuras possumus ponere, nec tpa definire. De his autē q; accepta poenitētia, anteq̄ reconciliant ab hac vita recesserint, quanq̄ diuersitas p̄ceptoꝝ de hoc capitulo habeat. Illoꝝ tamen nobis sn̄ia placuit q; multiplici nūero de huiusmodi humanius decreuerunt, vt & memoria talium in ecclesiis commendetur, & oblatio pro eorum delicto à presbyteris recipiatur.

E XIII. ¶ Bene siquidē maiōꝝ regulis definitum est, vt dæmonijs alijsq; passionibus irretitis ministeria sacra tractare nō liceat. Cū p̄cepto, cōsensu rationis adhibito, id cōiter definimus, vt nullus de his q; aut in terra accepti à dæmonibus elidunt, aut quolibet modo vexatiōis incurribus efferunt, vel sacris audeant ministrare altaribus, vel indiscussi se diuinis ingerāt sacra mētis, exceptis illis q; in varijs corporis in cōmoditatibus dediti in eiusmodi passionibus i terra approbant elisi. Qui tñ & ipsi tādū erūt ab officij sui & ordine & loco suspensū, quousq; vnius anni spatio p̄ discretionē ep̄i inueniant ab incurso dæmonū alieni.

F XIII. ¶ Ec illud diuini oraculi monētis singuli p̄caueāt, quo scribit, vā soli, q; cū ceciderit nō habet subleuantē, summopere verēdū nobis est & cauēdū, ne horis illis atq; tēporibus, q; bus dño pfallit vel sacrificatur, vnicuiq; diuinis singulariter officijs infistēti per niciofa passio, vel corporis quælibet valitudo occurrat, q; aut corpus subito subruī faciat, aut mentē alienatione vel terrore cōfundat. Pro hmōi ergo ausibus p̄cauentes necessariū duximus instituire, vt vbi tēporis vel loci, siue cleri copia suffragat, habeat quisq; ille canens deo, atq; sacrificans post se vicini solaminis adiutorē, vt si aliquo casu ille q; officia impleturus accedet, turbat⁹ fuerit, vel ad terrā elisus à tergo semp habeat, q; eius vicē exequatur intrepidus.

G XV. ¶ Peractis oibus quæ ad correctionē nostri ordinis in hoc cōcilio promulgata sunt, placuit definire, vt paternis institutiōibus obsequētes omni anno ad peragendū celebritatem cōcilij in metropolitana sede, tpe quo principis vel metropolitani electio definierit, deuotus semp animoꝝ studijs cōferamus, nec quibuslibet requisitis occasiōibus absentemur, sed in p̄parato die quo iudiciū fuerit, adunatis in metropolitana sede oibus prouinciæ pontificibus cōciliū deo p̄sule celebret. Quisquis autē episcopoꝝ excepta ineuitabili causa vel necessitate de peragendo se cōcilio absentauerit, p̄ vnus anni metas erit ex cōcōcione plectendus. Quod si deinceps absq; celebratione cōcilij anni vnus metas transierit, omnīū in cōmune pontificum Carthaginis prouinciæ superioris censuræ sn̄iam obnoxius retinebit, id est, si nulla eū impediēte principis potestate vel infirmitate, aut ineuitabili causa, sed solius propriæ volūtatis libitu sese ad celebrandū concilium non collegerit.

H XVI. ¶ His ergo cōstitutionibus nostris quas necessario gerēdas credidimus, finalē manus nostrę subscriptionē adiecimus, immortalī deo nostro & dño gloriā & honorē reddētes, qui nos de cōuentu alterne visionis lætos efficit, q; os nostrū in cōfessione laudis suæ aperuit, qui etiā decreta huius n̄ri cōcilij honestate compleuit. Post hæc religioso dño nostro, & amabili principi n̄ro Vuambano regi gratiæ actiones p̄soluimus, cuius & studio aggregati sumus. Qui ecclesiasticæ disciplinæ n̄ris seculis nouus reparator occurrēs omisos concilioꝝ ordines nō solū restaurare intēdit, sed etiā annuis recursibus celebrandos instituit, & alterna morum correctione annuo tēpore alacriter cōcurrentes, iuxta prophetæ vaticiniū, quod in nobis defractū est, alliget, & quod abiectū est, reducat. Det ergo eidē principi dñs pro huius sacræ sollicitudinis voto & cursum p̄sentis vitæ in pace transire, & post diuturna tpa ad se in pace remissis iniquitatibus p̄uenire, qualiter & ille felicia tpa ducat, & felix cū oibus q;bus principatur ad Christū sine cōfusione perueniat, vt q; per eū corona nostri ordinis in melius restauratur, coronā futuri regni capiat ex hoc in regione viuoꝝ regnans cū Christo in secula seculorum. Amen. Interfuerūt huic cōcilio pontifices decē & septē. Ego Quiricus vrbis regiæ metropolitani episcopus hæc gesta synodica à nobis definita, subscripsi. Similiter & alij episcopi subscripserunt decem & septem.

Incipit concilium Toletanum duodecimum.

habitu Era, DCC. XIX, anno primo Eringij regis, quinto Idus Ianuarij,

I Vm ex glorioso p̄dicti principis iussu in vnum fuisset aggregati conuentum, & in basilica sanctoꝝ apostolorum debitis in sedibus locaremur. Afluī corā nobis idem clementissimus princeps humanitatis gratia plenus, & claro pietatis cultu perspiciuus, qui nostro se cœtui recliuem exhibēs ac deuotū imprimis omnīū sacerdotum se commisit precibus adiuuandum, deinde grates multi-